

PLÁNOVITÉ ÚSTUPY

Před několika lety tvrdili politikové jeden po druhém, že hospodářský vývoj po jejich převzetí moci patřil k "nejúspěšnějším rokům budování socialismu v Československu". Sotvaže však tato sebevědomá slova dozněla, vzápětí je vyvrátila strohá skutečnost a věcná ekonomická statistika. Srovnání let tzv. "společenské krize" s obdobím "politické a hospodářské konsolidace" naopak dokazuje, že největší ekonomický vzestup prokázala naše společnost díky uvolňující se iniciativě lidí a vyšší produktivitě práce v roce 1967 až 1969 i navzdory objektivním překážkám, jako byla sovětská okupace, likvidace vedoucích pracovníků apod. To ovšem politikové přiznat nechťejí, protože by to odhalilo jejich nemohoucnost i pozvolný rozklad československé ekonomiky i její stagnaci v letech "reálného socialismu". Čteme o těchto faktech strážlivé rozborů ekonomů, kteří se kdysi podíleli na reformních návrzích a byli za to bezohledně vypuzeni ze svých míst a zahrnutí do manuální nebo zřízené práce. Jejich analýzy postrádají jakékoliv prvky škodolibosti, nevznikají z pozic ukrývaných škarohlídů a snaží se svými poznámkami přispět k hledání ekonomické pravdy i nápravy. Činí to ve formě otevřených dopisů orgánům vedoucí strany a státním institucím i za cenu osobních rizik.

Listujeme v jednom z takových dokumentů z poslední doby, který se týká zveřejněného návrhu "Hlavních směrů hospodářského a sociálního rozvoje ČSSR za léta 1986 - 1990 a výhledu období do roku 2000". Rozbor hospodářské skutečnosti je vskutku otřásající a dokládá, jak se nám bez ostychu ve všech těchto i podobných oficiálních prognózách a plánech neříká pravda!

Především: Ačkoliv vedoucí místa hovoří o nutnosti přejít na intenzivní rozvoj, měl hospodářský vývoj za posledních 15 let převážně extenzivní charakter. Výrobní spotřeba rostla rychleji než společenský produkt a ten rychleji než národní důchod. V roce 1981 došlo dokonce k poklesu národního důchodu o -0,12 procent a o rok později k jeho stagnaci.

"Stále větší procento národního důchodu", jak ukazuje ve svém rozboru jeden z našich předních ekonomů R.Z., "je určeno na naše zahraniční oddlužení. Za pomoci zahraničních půjček jsme si v sedmdesátých letech vytvořili mýtus úspěšného hospodářského vývoje."

Podívejme se na rub této "kopunktury". Existuje jen ve frázovitých projech určených k tomu, aby zastíraly skutečnou situaci. Posuďme například tzv. "aktiva", to jest nadměrné zásoby výrobků a zboží všeho druhu, které do svědčují, že centrálně řízený hospodářský systém už dávno ztratil svůj *raison d'être* a nemá nic společného se socialistickým charakterem hospodářství.

V systému volného hospodářského podnikání i konkurence / a to platí stejně pro kapitalistickou NSR jako pro socialistické Maďarsko / se musí jednat racionálně a efektivně. V pseudosocialismu nikoliv, protože zde musí zaplatit za všechny neúspěchy politických ekonomů, pro něž je špatná ideologie důležitější než dobrá ekonomika, - pracující lidé. Dělník pracující što kilometrů od Prahy, v NSR, dostane za stejný výkon, jaký má dělník v ČSSR, mnohem víc másla, chleba, sýra, masa a dalších základních potřeb, o technický výrobcech a autech ani nemluvě!

Tak vedle sebe existují dva společenské systémy. V jednom - prý socialistickém - si pracující vydělá méně než v druhém - prý kapitalistickém - jeho kolega! A to nebereme v potaz otázky duchovní a společenské svobody.

Vratme se však ještě k těm zásobám. Kdežto zásoby v zemích se zřízením volné ekonomiky činí asi 15 až 30 % národního důchodu, tvořily v ČSSR v roce 1984 celkem 117 % národního důchodu. Jsou to přitom zásoby zastaralé a nepotřebné, které leží na československém hospodářství jako hrozná a těžko odstranitelná zátěž.

Vzpomínáme si, jak kdysi hitlerovští generálové "plánovitě ustupovali" z prohraných bitev a vydávali své porážky za vítězství. Bohužel, stejně postupuje i současná ekonomická propaganda. Aušé Právo napsalo 11. ledna 1986: "Pokračoval nepříznivý vývoj vnějších podmínek, došlo k dalšímu zhoršení mezinárodní situace. To spolu s řešení některých vnitřních problémů se promítlo při dopracování 7. p. tříletého plánu, ve kterém byla dána přednost obnovení rovnováhy rozvoje před dynamikou jejího růstu. S tímto cílem byl p l á n o v i t ě z p o m a l ě n růst národního důchodu v prvních dvou letech 7. p. tříletky".

